

В зеленчуковата градина през юни

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; доц. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 16.06.2022 *Брой:* 6/2022

Разсадопроизводство

В открити лехи се отглеждат разсадите за късни домати, главесто и цветно зеле, броколи и праз. При наличие на чести превалявания и температурни депресии през месеца, има опасност от нападение от бактериен петноsvания, черни листни петна (алтернария) и картофена мана при доматиовия разсад, при зелевите – от мана, а при прара – от ръжда. От неприятелите по доматиите най-често вредят, листни въшки, гъсеници. При зелевите вредят трипс, гъсеници, земни бълхи и дървеници.

Продуктите за растителна защита (ПРЗ), с които се третира са посочени при полското производство.

Оранжерийно производство

До края на месеца приключват беритбите на домати и ранните краставици. Продължава култивирането на късните краставици и пипера. При краставиците може да се очаква нападение от **мана (кубинска) и брашнестамана**. Срещу **мана** се третира с Енервин СК 120 г/дка; Зоксис 250 СК 70-80 мл/дка; Икуейшън про 40 г/дка; Инфинито СК 120-160 мл/дка; Кийфол ВП 250 г/дка; Корсейт 60 ВГ 20-30 г/дка; Прев-Голд 160-600 мл/дка; Таегро 18,5-37,0 г/дка, а срещу **брашнеста мана** са регистрирани Вивандо 20 мл/дка (0,02%); Дагонис 60 мл/дка; Домарк 10 ЕК 50 мл/дка; Зоксис 250 ЕК 70 мл/дка; Колис СК 40-50 мл/дка; Легадо 80 мл/дка; Ортива Топ СК 100 мл/дка; Сивар 80 мл/дка; Соната СК 500-1000 мл/дка; Трунфо 80 мл/дка; Фитосев 200 мл/дка; Фонтелис СК 240 мл/дка. При пипера проблем през този период е брашнестата мана. За борба с нея са регистрирани: Вивандо 30 мл/дка; Дагонис 60 мл/дка; Зоксис 250 ЕК 70 мл/дка; Ортива Топ СК 100 мл/дка; Прев-голд 160-600 мл/дка; Систан 20 ЕВ 30-37,5 мл/дка; Систан Екозом ЕВ 65-165 мл/дка; Соната СК 500-1000 мл/дка; Таегро 18,5-37,0 г/дка; Тейзър 250 СК 80-100 мл/дка; Тиовит Джет 80 ВГ 300 г/дка; Топаз 100 ЕК 35-50 мл/дка; Фитосев 200 мл/дка. При домати все още се наблюдават черни листни петна (алтернариоза), картофена мана, и по-рядко сиво гниене (ботритис). Неприятелите са същите както при разсадите - оранжерийна белокрилка, листни въшки, западния цветен трипс, гъсеници, акари и доматиения миниращ молец. Заради интензивните беритби, при необходимост от третиране се използват ПРЗ с кратък карантинен срок.

Полско производство

При чести, тихи валежи и висока влажност има условия за поява на картофена мана по домати и картофи, мана по лукови и зелеви, фитофторно гниене по домати; при интензивни валежи – кафяви листни петна (алтернариоза); когато валежите са придружени със силен вятър - бактериен петноснивания и пригори по домати и пипер.

картофената мана

Развитието на **картофената мана** по домати и картофи е целогодишно. Особено добри са условията за вредната й дейност в съоръженията с пластмасово покритие, където се образува обилна роса. Инкубационният период в зависимост от условията е 3-10 дни. Гъбата се развива при специфично съчетание на метеорологичните условия – „критични периоди“, които са:

- тих валеж в продължение на два и повече дни;
- Относителна влажност на въздуха през периода над 75%;
- Облачност над 8 бала;
- Среднодневна температура – около 16°C (min 10-12°C; max 18-25°C);
- Задръжането на капки вода повече от 4 часа по повърхността на растенията е също предпоставка за нови заразявания.

При наличие на критични периоди се провежда третиране на посевите с регистрирани ПРЗ: Азака 80 мл/дка; Актикластер 300-400 мл/дка; Брионфло 100 СК 80 мл/дка; Кийфол ВП 250 г/дка; Дарамун 80 мл/дка; Енервин СК 120 г/дка; Зоксис 250 СК 70-80 мл/дка; Икуейшън про 0,04%; Каптан 80 ВГ 150-190 г/дка; Копфорс Екстра 200 г/дка; Корсейт 60 ВГ 20-30 г/дка; Орвего 70 мл/дка; Полирам ДФ 0,2%; Ревус 250 СК 50 мл/дка; Симбал флоу 50 мл/дка; Сфинкс екстра 180 г/дка; Таеро 18,5-37,0 г/дка; Тейзър 250 СК 80-100 мл/дка.

При **картофите** регистрирани ПРЗ срещу картофената мана са: Банджо Форте 100 мл/дка; Бионфло 100 СК 80 мл/дка; Дарамун 80 мл/дка; Димикс 500 СК 30-36 мл/дка; Дифлунова 100 мл/дка; Енервин СК 120 г/дка; Икуейшън про 40 г/дка; Инфинито СК 120-160 мл/дка; Копфорс Екстра 200 г/дка; Корсейт 60 ВГ 15-20 г/дка; Полирам ДФ 180-200 г/дка; Ранман Туин Пак 20 мл/дка + 15 мл/дка прилепител; Ревус 250 СК 50 мл/дка; Ривал дуо 250 мл/дка; Симбал флоу 50 мл/дка; Симбал 45 ВГ 25 г/дка.

маната по лука

За борба с **маната по лука** са регистрирани: Зоксис 250 СК 80-100 мл/дка; Орвего 70 мл/дка и Тейзър 250 СК 80-100 мл/дка, а по **зеле**то регистрацията има само Инфинито СК 160 мл/дка, но могат да се прилагат и други регистрирани срещу мани.

Срещу **черните листни петна при домати** се пръска с: Азака 80 мл/дка; Дагонис 100 мл/дка; Зоксис 250 СК 70-80 мл/дка; Каптан 80 ВГ 150-190 г/дка; Копфорс Екстра 200 г/дка; Ортива Топ СК 100 мл/дка; Полирам ДФ 0,2%; Прев-Голд 200-600 мл/дка; Синстар 70-80 мл/дка; Таедро 18,5-37,0 г/дка; Тейзър 250 СК 80-100 мл/дка. От тях само Полирам ДФ е регистриран срещу **черни листни петна** по картофите, но може да се прилагат и регистрираните при домати.

Срещу **алтернариоза по зелевия разсад** могат да се прилагат Азака 100 мл/дка; Дагонис 100 мл/дка; Зоксис 250 СК 80-100 мл/дка; Ортива Топ СК 100 мл/дка и Тейзър 250 СК 100 мл/дка.

Срещу **бактериозите по домати и пипер** се третира с: Купроксат ФЛ 0,3%; Таедро 18,5-37,0 г/дка; Фунгуран ОН 50 ВП 0,3%.

При зелевите разсади и ранното зеле се следи за нападение от **бялата зелева пеперуда, зелевия молец и зелевите бълхи**. При поява на **бялата зелева пеперуда** се третира с: Авант 150 ЕК 17 мл/дка; Алтакор 35 ВГ 8-10 г/дка; Вазтак Нов 100 ЕК 10 мл/дка; Екзалт 200 мл/дка; Магеос 7 г/дка; Метеор 60-70 мл/дка; Цитрин Макс/Циперкил 500 ЕК/Циперт 500 ЕК/Поли 500 ЕК 5 мл/дка. За борба срещу **зелевия молец** са регистрирани Авант 150 ЕК 17 мл/дка; Алтакор 35 ВГ 8-10 дка; Вазтак Нов 100 ЕК 10 мл/дка; Екзалт 200 мл/дка, а срещу **зелевите бълхи** – Вазтак Нов 100 ЕК 7,5 мл/дка; Магеос 5 г/дка.

Hyalothrips obsoletus

Обикновено през I-вата десетдневка на юни се появява **цикадката *Hyalesthes obsoletus***, която пренася столбур по пипер, домати, патладжан, целина и др. За борба с нея се провеждат няколко пръскания през 10-12 дни с: Вазтак Нов 100 ЕК 10 мл/дка; Магеос 7 г/дка; Моспилан 20 СП 25 г/дка. Срещу преносителя на бронзовостта по домати, пипер, патладжан и др. – **тютюневия трипс**, се прилагат: Азатин ЕК 100-150 мл/дка; Дикарзол 10 СП 556 г/дка; Екзалт 200-240 мл/дка; Лимоцид 400-800 мл/дка; Ниимик Тен 390 мл/дка; Ойкос 100-150 мл/дка; Реквиет Прайм 500-1000 мл/дка; Синеис 480 СК – 10-37,5 мл/дка, Натуралис 100-150 мл/дка.

колорадски бръмбар

Срещу **колорадски бръмбар** по картофи, патладжан, домати са регистрирани следните ПРЗ: Азатин ЕК 100-150мл/дка; Алтакор 35 ВГ 8-12 г/дка; Амплиго 150 ЗК 0,03 л/дка; Афикар 100 ЕК 20 мл/дка; Вазтак нов 100 ЕК 10 мл/дка ; Ефциметрин 10 ЕК 20 мл/дка; Имидан 50 ВГ 100 г/дка; Кораген 20 СК/ Волиам 5-6 мл/дка; Магеос 8 г/дка; Масан 25 мл/дка; Метеор 60-70 г/дка; Ниимик Тен 390 мл/дка; Ойкос 100-150 мл/дка; Синеис 480 СК 5 мл/дка; Циклон 10 ЕК 20 мл/дка; Циперфор 100 ЕК 20 мл/дка; Цитрин Макс/ Циперкил 500 ЕК/ Циперт 500 ЕК/ Поли 500 ЕК 5 мл/дка; Шерпа 100 ЕК 100 20 мл/дка Шерпа 100 ЕВ 20 мл/дка. За контрол на **картофения молец** по картофи може да се използва продукта Амплиго 150 ЗК 0,03 л/дка. Често третиранията насочени срещу колорадския бръмбар са ефикасни и срещу картофения молец.

През този месец падат и първите градушки. Нанесените щети се оценяват след 2-3 дни. На малки площи се отстраняват силно повредените растителни части. След 4-5 дни пострадалите посеви се пръскат с Фунгуран ОН 50 ВП 0,15%, задължително с прибавяне на прилепител. Прави се подхранване с 10-20 кг/дка амониева селитра. По преценка пестицидните разтвори се комбинират и с листен тор.

При третиране на лукови и зелеви култури към пестицидните разтвори се прибавя прилепител.

Да се спазват всички изисквания за приложение (регистрирани ПРЗ, качествено пръскане, дозировки, карантинни срокове), транспортиране и съхранение на химичните средства за растителна защита. Да се съблюдават хигиенно-санитарните норми за работа с отровни вещества. Да се води дневник за третиранията, съгласно изискването на БАБХ.